

De 5 Sporen | Afschaffing vaste benoeming: van die boer geen eieren

Nieuws woensdag 3 mei 2023

Bij het aantreden van deze Vlaamse regering stond er in het regeerakkoord een passage over de contractualisering van het Vlaams overheidspersoneel en de afschaffing van de vaste benoeming. Nu maakt ze aanstalten om er werk van te maken. Dat zal tegen ons zijn.

Het regeerakkoord resulteerde in de conceptnota van de 5 Werven, die later omgezet werden in de 5 Sporen. De 5 Sporen zijn: rechtspositieregeling, loon- en loopbaanbeleid, instroom/uitstroom, pensioen en ziekteregeling. Concreet komt het erop neer dat er nieuwe loon- en arbeidsvoorwaarden komen waarin het statutair ambt zal uitdoven en dat er voor alle nieuwe wervingen vanaf 2024 alleen nog contractueel geworven zal worden (behalve voor gezagsfuncties).

Momenteel is 70 procent van het Vlaams overheidspersoneel nog statutair en 30 procent contractueel. Er zijn al maanden informele onderhandelingen geweest tijdens dewelke ACOD Overheidsdiensten steeds heeft duidelijk gemaakt dat de uitdoving van het statutair ambt onaanvaardbaar is.

Groot was ons ongenoegen toen de Vlaamse regering plots aan de vooravond van de ondertekening van een historisch sectoraal akkoord voor het Vlaams overheidspersoneel de principiële eerste beslissing van de 5 Sporen op tafel legde en zo het sectoraal akkoord in de schaduw dwong. Ze liet hiermee uitschijnen dat de vakbonden een koppeling zouden maken en dat we akkoord zouden gaan met de 5 Sporen. Niets in minder waar.

Op 17 april startten de formele onderhandelingen waaraan we deelnemen om ons te verzetten tegen de uitdoving van de vaste benoeming. Het statutair ambt moet blijven bestaan. We willen wel mee onderhandelen over verbeteringen aan de loon- en arbeidsvoorwaarden van onze contractuele personeelsleden.

Ondertussen blijven wij voorstander van het behoud van de vaste benoeming. Deze garandeert de onafhankelijkheid van de ambtenaren ten opzichte van hun politieke werkgevers. Daardoor kunnen de burgers erop vertrouwen dat ze op een neutrale manier behandeld zullen worden wanneer ze in contact komen met de overheid.

Bovendien is de mogelijkheid van een vaste benoeming ook een interessant argument voor de Vlaamse overheid om nieuw talent aan te trekken. Dat is ook een argument van de minister van Onderwijs in diezelfde Vlaamse regering waar hij de vaste benoeming voor de leerkrachten verdedigt en zal uitbreiden. Hoe hypocriet kunnen ze zijn?

Het afschaffen van de vaste benoeming houdt enkele belangrijke nadelen in. Het risico op politieke beïnvloeding door de politieke macht wordt groter wanneer die haar greep versterkt op het personeel dat actief is in de administraties. Het personeelsverloop met vrijwel enkel contractueel personeel zal ook een stuk hoger liggen, wat nadelig is voor de continuïteit van de dienstverlening ten aanzien van de burger. Bovendien is verloop een dure zaak.

Ook voor de pensioenkosten zal de Vlaamse regering de factuur flink zien oplopen, want die zal volledig voor eigen rekening zijn. Statutaire ambtenaren ontvangen hun pensioen immers van de federale overheid, contractuelen van de Vlaamse.

De ACOD is geen voorstander van deze poging van de Vlaamse regering om haar greep op haar administraties te versterken. We zullen ons uiterst kritisch opstellen in het komende overleg en ons verzetten tegen de afschaffing van de vaste benoeming.

Chris Moortgat, Jan Van Wesemael